
Bønnen

Gud tar initiativet

I sin bok 'I nærkontakt med Gud' (Luther Forlag side 11 og 12) gjør John White oss oppmerksom på at det er Gud som tar initiativet. «Hver gang vi leser om forbindelsen mellom Gud og Abraham, er det Gud som innleder forbindelsen: Gud taler —og Abraham svarer. Vårt bønneliv blir mye enklere hvis vi også får oppleve at Gud er den som tar initiativet». «Abraham er ikke noe særtilfelle. Gud rekker sine hender ut mot alle mennesker — på samme måte. Å lytte til ham krever ingen bruksanvisning. Det er ikke først og fremst et spørsmål om å lytte på rett frekvens. Poenget er heller å innse at han har rett til å tale — og at vi skal få lov til å lytte.»

I sin bok «Fra bønnens verden» (Luther Forlag, side 9) starter Ole Hallesby med å sitere Ap 3,20: «Se jeg står for døren og banker. Om noen hører min røst og åpner døren, da vil jeg gå inn til ham og holde nattverd med ham, og han med meg». Og Hallesby fortsetter: «Å be er å lukke Jesus inn. Her får vi for det første høre at det ikke er vår bønn som setter Jesus i bevegelse. Men det er Jesus som får oss til å be: Han banker på. Med det gir han tilkjenne at han vil inn til oss. Vår bønn er alltid en virkning av at Jesus banker på hos oss».

Svarbønn

Samtalen mellom Gud og oss kan så lett bli av typen «Goddag mann — økseskaft». Vi leser Guds ord og hører det forkynt.

Når Gud har talt med oss om hva han er opptatt av, begynner vi å tale med ham om hva vi er opptatt av. Da blir det dårlig kommunikasjon. La oss først dvele litt ved det Gud har talt med oss om, la oss fortelle han hvordan vi reagerer på det. Når vi har gjort det, kan vi begynne å snakke om det vi er opptatt av.

Bibellesning og bønn hører sammen. Gud taler til oss gjennom Bibelen, vi skal få svare ham gjennom bønner.

I kapitlet om Bibellesning har vi allerede sagt så mye om den daglige andaktsstunden at vi ikke behøver å gjenta det her.

Ulike former for bønn

For det første skal vi få lov til å bekjenne våre synder for Gud. Når Gud minner oss om at vi har syndet, så innrømmer vi det for ham uten å unnskyld oss og nevner synden med det rette navn. Gud har lovet oss at bekjent synd er tilgitt synd (1 Joh 1,9; Jes 1,18), og vi vet også at det å leve i lyset virker fornyende og gir oss nye krefter (Sal 32). Salme 51 viser oss hvor helhjertet David bekjente sine synder for Gud.

Dernest skal vi få lov til å be for våre egne behov. «Vær ikke bekymret for noe! Men legg alt dere har å be om, fram for Gud i bønn og påkallelse med takk! Og Guds fred, som overgår all forstand, skal bevare deres hjerter og tanker i Kristus Jesus» (Fil 4,6—7). Det hører med til livet å ha sorger og bekymringer. Det hører med til livet å ha mange behov. Vi skal få legge det alt sammen fram for Gud.

Forbønnen må vi heller ikke glemme. Paulus' brever viser oss at apostelen var levende opptatt av å be for de menighetene han hadde grunnlagt (Ef 1,15—23; 3,14—21; Fil 1,9—11). Skal Guds rike gå fram, da må vi arbeide i bønn. «Og dere skal hjelpe til ved å be for oss», sier Paulus i 2 Kor 1,11. «Vær utholdende i bønn, våk og be med takk til Gud. Be også for oss, at Gud må åpne en dør for Ordet, så vi kan forkynne Kristi hemmelighet» (Kol 4,2—3). Du skal få be for dine foreldre og din familie, dine venner og arbeidskamerater. Be for det kristne arbeidet du er med i, for misjonen og vårt land og vårt folk.

De bibelversene vi har sitert tidligere i dette avsnittet, har også minnet oss om at vi skal få be med takk til Gud. Vi har nemlig veldig mye å takke for. Først og fremst er det stort at vi får være Guds tilgitte barn og ha rett til å be til ham. Dernest

gir Gud oss daglig velsignelser, til og med uten at vi har bedt ham om det. Og når Gud svarer på bønn, da er det klart at vi skal takke. «Vær alltid glade, be stadig, takk Gud under alle forhold. For dette er Guds vilje med dere i Kristus Jesus» (1 Tess 5,16—18).

Til slutt skal vi nevne lovprisningen. Lovprisningen ligner takken. Når vi takker Gud, takker vi ham for det han gjør. Når vi lovpriser ham, takker vi ham for det han er. Salme 103 er et godt eksempel på hvordan lovprisning lyder. Bibelen oppfordrer oss til å lovprise Gud: «La oss da ved ham stadig bære fram for Gud vårt lovprisningsoffer, det vil si frukt av lepper som priser hans navn» (Hebr 13,15).

Bønn og følelser

Når en kristen ber, er det ikke noe mål å oppnå en annerledes følelse eller en endret bevissthetstilstand. Når Gud kaller på oss for at vi skal be, er det heller ikke for å gi oss en følelse av Åndens flukt. Hans hensikter er at vi skal få samfunn med ham, en person som virkelig er til. Hvorvidt endrede følelser eller endrede bevissthetstilstander ledsager bønnen eller ei, spiller ingen rolle. Vanligvis gjør ikke bønnen det i særlig grad, selv om det hender, slik som med Paulus – at man blir 'rykket like inn i Paradis og hørte usigelige ord, som det ikke er et menneske tillat å tale'. (Fra John Whites bok 'Den gode strid', Luther Forlag, side 22).

Bønneliste

Det er et beklagelig faktum at vi ikke er så «åndelige» som vi skulle like å være. Har vi en stille stund, går tankene ofte på vidvanke i stedet for å konsentrere seg om bønnen. Vi har rett og slett vanskelig for å huske viktige bønneemner, i alle fall er det vanskelig å huske dem regelmessig.

En bønneliste kan være til veldig hjelp. Der skriver vi ned det vi skal be om, og så tar vi lista fram under den stille stund. Har vi mye å be om, kan vi fordele bønneemnene på de ulike dager i uka. Og så kan vi også merke av på lista når Gud har besvart våre bønner. Da ser vi at vi også har noe å takke for.

Felles bønn

Det er viktig at vi ber på vårt lønnkammer, men det er også viktig at vi ber sammen i bibelgruppa eller i det kristne felles-

skapet. La oss igjen lytte til John Whites råd i boken 'Den gode strid' side 30:

Til å begynne med vil du kanskje finne ut at det er mye som hindrer deg i å delta fullt og helt. Enkelte kristne viser stor veltalenhet når de ber. De bruker de rette ordene og begrepene. Andre er som 'ekspertes' på uformell stil når de ber. Du vil kanskje ikke engang være sikker på når de har avsluttet bønnen fordi de utelater ordet 'amen'. Alle former for bønn – den formelle så vel som den uformelle – kan bli en øvelse i veltalenhet, en oppvisning eller virkelig bønn. Til å begynne med kan formene virke skremmende for de uinnvidde.

Forsøk å be sammen med en kristen venn til å begynne med. Når du så går til en større samling, forsøk å konsentrere tankene dine om Gud som dere alle sammen ber til, og ikke om menneskene som ber. Det betyr lite hva andre mener om din bønn. Gud ønsker å høre den. Og han ønsker at andre tar del i den. Hvis du kan la Gud bli midtpunkt i tankene dine, da vil du bli stadig mindre tilbøyelig til å betrakte offentlig bønn som en oppvisning.

Ikke bry deg om stemmen skjelver eller brister. Bare fortsett å tale til Gud. Han er glad for å høre dine ord, og nye bånd vil bli knyttet mellom deg og de som er omkring deg. Noen av dem vil få mot til å be fordi du har bedt. Andre vil bli glad for nettopp det bønneemnet du brakte opp, og i hjertene sine gir de tilslutning til hva du har uttrykt.

Hvordan be sammen?

Kanskje trenger en i et fellesskap å snakke litt sammen om hvordan en kan be sammen på en slik måte at nye medlemmer tør å be og slik at det kan bli litt variasjon på bønneemnene.

Samtalebønn I: En som ikke er vant til å be høyt sammen med andre, vil ofte synes at det er en hjelp om alle i gruppa blir enige om å be korte bønner, det vil si bønner som bare består av en eller to setninger. Har en flere bønneemner en vil nevne, kan en heller be flere ganger. Kanskje en også har lyst til å takke eller lovprise Gud med korte setninger.

Samtalebønn II: En ber på samme måte som nevnt under samtalebønn I. Men når et bønneemne blir nevnt, er det nå flere som ber for akkurat dette emnet. Når det ikke er noe mer en skal be for i tilknytning til et bønneemne, begynner en å be

for noe annet. Også her kan en takke og lovprise Gud på samme måten. Et slikt bønnemøte vil virke litt mer strukturert, en ber mer planmessig. Snakk gjerne sammen på forhånd om de viktigste bønneemnene dere vil nevne.

Guds ord lærer oss å be: Her tar en for seg en bibeltekst, helst en tekst som er preget av tilbedelse og bønn. Så starter en samtalebønn ut fra det den enkelte blir minnet om under lesningen av første vers i teksten. Når første vers er uttømt, går en over til neste vers. Slik får Guds ord en sjanse til å forme våre bønner (Konferer 'Svarbønn').

Forbønn for andre: Alle kristne har behov for at andre ber for dem. Og alle kristne må lære å be konkret for andre. Bruk litt tid til å fortelle hverandre om de behovene dere har, og be for hverandre på den måten at hver enkelt ber for den som sitter til høyre (eller venstre) for seg. Det er greitt om en ber etter tur.

Når vi ikke får det vi ber om

Denne gangen skal vi sitere utdrag av Oddvar Søviks hefte 'Bønn og faste' (Credo Forlag):

Gud sier noen ganger nei. Bønnen er ikke etter hans vilje. «Dere ber, men får ikke, fordi dere ber galt: dere vil sløse det bort i nytelser» (Jak 4,3). Det er viktig å ta tid når vi ber slik at vi kan lære hva som er Guds vilje.

Ofte sier Gud 'vent!'. Guds time er ennå ikke kommet. Vår time er nå, vi vil ha det vi ber om med en gang. Gud vet hva vi trenger, og når vi trenger det, og han prøver vår tro ved å vente med å gi det til et øyeblikk vi behøver svaret. Dermed blir også vår avhengighet til ham større.

Bønnehørelse hindres av uoppgjort synd (Jes 59,1-2). Mye kraft kunne blitt forløst hos den enkelte kristne, og i mange foreninger, om uoppgjort synd og indre strid hadde blitt gjort opp. Men i stedet lukkes velsignelsen ute. Bot og bønn hører sammen.

Noen ganger uteblir bønnehørelsen fordi jeg selv er uvillig til å være Guds svar på min bønn. Hvis jeg har bedt om frelse for et menneske, og Gud kaller meg til å tale med dette mennesket, så kan jeg ikke klandre Gud for manglende bønnehørelse, hvis jeg har vært ulydig.

Vi får ikke hvis vi ber uten tro (Jak 1,6-7; Mark 11-22-24). Men hva vil det si å tro? Troen er ikke først og fremst en viljesak,

men en hjertesak. Det er ikke en tro vi kan ta oss til, men en tro som Gud gir. Det er en tillit til Guds ord og en hjertets forvissning om at Gud vil gripe inn i den gitte situasjonen i samsvar med sitt løfte.

Jesus og Ånden ber for oss

«For vi vet ikke hva vi skal be om for å be rett, men Ånden selv går i forbønn for oss med sukk som ikke kan uttrykkes i ord» (Rom 8,26). «Men om noen synder, har vi en som taler vår sak hos Faderen Jesus Kristus, Den Rettferdige» (1 Joh 2,1).

Vi står altså ikke alene i vår bønnekamp. Kristus går i forbønn for oss og Ånden vil fortelle oss hva vi skal be om.